

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előzetesi árak:		Videkre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy evre . . .	16 kor. — fill.
Egy evre . . .	5 . . .	Fél evre . . .	8 . . .
Fél evre . . .	2 . . .	Negyed evre . . .	4 . . .
Negyed evre . . .	1 . . .	Egy óra . . .	1 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egyes szám ára 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos peit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szö 4 fillér.

Paraszt vagyok!

— Nyílt levél a hosszupályii kerület választóíhoz. —
Irta: **Ifjabb Móricz Pál.**

Képzeletemben hatalmas, széles homloku, vasfejű, vasmarku, csontos, magyar arczu barna férfi toppan élémben, ahogy az íróasztal elől magam elé merengek. És hallani vélem az ércezes, a büszke férfi hang zügását, a mely nyílt piaczról vágja elleneinek a szemébe, a kiköt szavukkal kicsinyíteni akarják:

— Azzal hozakodtok elő ti, hogy én paraszt vagyok. Nos hát igenis paraszt vagyok! Büszkén mondom. Parasztk voltak a szüleim és paraszt maradok én magam is mindvégig!

Multat, jelent és jövőt kifejez, jelképez ez a néhány erős, hatalmas, igaz és őszinte magyar szó. Azt a multat, mely ezredeves alapját vetette és tartotta fent Árpád országának, azt a jelent, mely a magyar föld éltető barázdáinak a táplálóját, a hasogatóját, a magyar parasztot lenézi, kicsinyli és a pöffeszkedő elődök gunyitárgyává teszi — és azt a jövőt, melyben, midőn a girhes, pusztult lelkű, pusztult testű finom osztály letört, a jó, az erős, a büszke magyar paraszt bátya széles mellével, vaskalapács öklével ismét a küzdhelyre áll és visszavivja a hazai földet még azok utódainak is, kik segítettek azt dobszó mellett elvesztegetni. Te ur! Le a jágertollas tiroli ka-

lappal, ha a paraszt nevét hallod! Ne fanyalogj, ne somolyogj, ne csufolkodj te göthös finom nép; hisz léhaságoddal, közönyösségeddel, saját fajod kicsinylésével játszottad el, hogy vezető helyen nem tisztelhetünk tgedet. Ör helyeden lustán, gyáván, hasztalanul viselkedtél és eszközözévé váltál nemzetünk han atllásának.

Te ur, ha tehát a paraszt nevét hallod, le a kalappal! A te erkölceid, a te hasonlós elveid, a te kiélt fajtád nem emelhet már gátat e haza rohamos pusztulásá elé, ezt csak egy nagy alvó erő mentheti meg, ennek a szomorú, hanyatló jelenjét csake az nagy alvó erő biztosíthatja, hogy ragyogóvá, dicsővé emelkedik a jövőben [ha felébedt], miként hajdan volt. Ez a nagy alvó erő a magyar paraszti osztály, mely nek java része ma is változatlanul őrizi ősi becsületes erkölcesit, változatlan hűséggel műveli a magyar földet és a munkától erős, tiszta, nemes, miként az aczél.

Le a kalappal a magyar paraszt előtt. Ez még ragaszkodik a földhöz. Ennek még van hite, erkölce, önérzete, noha szunnyad hatalmas teste, hatalmas lelke. Noha támadnak gízgazok közülök is, kik az államfentartáshoz egyedül biztos és erős ősfoglalkozást megvetvén, a czilinderes renegetók közé szegődnek és kicsinylik saját édes vérüket, édes rokonságukat.

Nem az ilyenekről akarok beszé-

ni, hanem az igazi parasztról, az igazi magyarról, ki éles elméjével, tanulmányaiival, jellemével, kitartásával első helyre küzdvén ki magát a nemzeti harcosok sorában (mert a református pap, a volt országgyűlési képviselő már csak ilyen), büszkén kiáltja oda a léhák, a sima nyelvűek, a mérges mézbe mártott kezűek, vasalt, kifent, kétlelkű uri tömegének:

— Ti hát kisebbíteni akartok engem?! Ti gunyosan vetitek a szememre, hogy paraszt vagyok?! Nos hát igenis paraszt vagyok! Büszkén mondom! Paraszt volt az apám is, paraszt maradok magam is mindvégig!

Egész magyar az, ki manapság ily erős szóval vágja a porba hivalkodó ellenfeleit. Az érdemes a bizalomra, az érdemes a választók becsületére és támogatására, mert aki ma így mer beszélni, az valóban magyar, az imádja a földet, az nem árulja el a vérét, a parasztot soha, attól remélhetjük, hogy első sorban fog odaállani a tetszhalottként zsibbadt nagy nemzeti erőnk ébresztőihez, az erős, a becsületes magyar paraszt osztály lélekre költőihez, küzdelembe vezetőihez.

Marjay Péter nagylétai református lelkész, a magyar parlamentnek, a Kossuth pártnak évtizeden át egyik legkomolyabb és számbavehető, megbízható tagja ilyen ember. Ez az igazi magyar ember! A mi emberünk! A magyarság embere! A fajtánkból való

A Jánosi tiszteletes ur parasztjai.

A magyar homokon erősen bent fekszik Jánosi Zoltán tiszteletes urnak a faluja.

Mivel Jánosi tiszteletes ur többek véleménye szerint nem idevaló ember, tájékozás végett megnevezem: Sámson a falujának a neve.

Jó magam is jártam már kint egyszer a derek magyar faluban. Mindjárt előjáróban megjegyeztem, hogy gyönyörű temetője van. Magaslat, lombos öreg akáczfák . . . A becsületes embernek nyugodt lélekkel lehet itt meghalni, ha sirját felejténék is, maga a természet himez virágokat a hantokon, melyek felett megnyugtatólag bölöngtának az ak czfak fűrtös fehér virágai, mikor ugyanis akácza virágzásának van az ideje; Nagy Lajos tanító barátom — gondolom — örül az akácza virágoknak, feltételezem felüle, hogy méhész és ilyenkor legédesebb

szerelémmel gyűjtik a mézet a kaptárok méhei.

Aztán szalma födelű, nádfedelű fehér házikók rendezetlen sora. A tiszta, becsületes szegénység ilyen. A lombos temetőre gondol van — mélyáztam — halni itt édes lehet, de élni? . . .

Nohát embere válogatja. Az én Jánosi Zoltán barátom ilyen egész ember, a ki a halottak birodalmában is képes életet teremteni. Teremtett Sámsonban is erkölcsi és hazafias életet, de bizonyára öreg egyházi könyvei között törvényhozó és történeti könyvekitalálattnak.

Szó sincs róla, gyönyörű misszió ez ott kint a krumpitermő homokon . . . Valaki első iskolájától a legutolsóig, mint párja nélküli vezető ember tör egy saját külön ösvényt az emberi önzés rengetegében mányának. Ragyogó tehetségű, ragyogó jellemű ember, mint a nap és független, mint az eszme első és legönzötlenebb vezére sem különben.

Midőn pedig elküldték Sámsonba, ő

ott nagylelkével gyökeret vert, noha országot, felekezetet volna hivatva bevilágítani, teljesíti morgolódás, kajafáskodás nélkül hivatását és hű apostolául szegődik alig néhány ezer egyszerű, jámbor falusi népek. Ős erős képességeit, tudása bámulatos és meglepő kincsesházát tűrő Jób módjára temeti el a falun. Amde gyümölcsöző fakat ültet ott időzésének a sirhalmára. E a gyümölcsét már élveztem.

Eddig krumpi erkölcsök teremték a homokon. A tiszteletes czédrusfaka: ültetett hivei lelkébe.

Szegény homoki falu ez a Sámson a többi kövér, fekete földű hajdu községekhez. Gazdag földi kincsekkel nem igen dicsekedhetik és a mai adóktól is nyomott világban bús a paraszt élete . . . Utóbb midőn Rákosi Viktor a kerület függetlenségi képviselő-jelöltje jelölti beszédet tartott Sámsonban, onnét a lelkész, a gyönyörű, az őszinte magyaros fogadás és ünneplés után kocsiokon kísérték és szállították be Rákosi Viktort és kíséreit a debreczeni nagy állomáshoz. Itt,

romlatlan vér, akit elejteni igazságtalanság, árulás és örültség volna a hosszupályi választó kerület magyarsága részéről, mert hisz ő volt az, a ki férfiasan a szemébe vágta Hosszupályiban a nagyképű, a hivalkodó, a csufolkodó tiroli kalapos váradi nyeglékek:

— Gunyoltok, hogy paraszt vagytok! Nos hát igenis az vagyok! — Büszkén mondom. Paraszt volt az apám! Paraszt maradtok magam is.

Atyámiai becsüljétek meg tehát ezt a széles homlokú, vasfejű, vasöklű és vasjellemű magyar embert! Ő a mi vérünkben való vér és az ország-házban annak a hatalmas osztálynak a hivatott, az igazi, a megalkuvás nélküli képviselője, a mely osztály az egyedüli egészséges osztály a magyar földön; a mely földhöz tapadt, földből élő és erős osztály legfőbb biztosítéka a magyarság jövőjének. Ez a paraszt osztály.

Marjay Péter magyar paraszt család ivadéka és midőn büszkén kiáltja felétek a fórumról: «büszke vagyok rá, hogy paraszt vagyok» akkor lehanyatlott nemzetünk jövő harcának, mint egyik ösvénytörő hadna ya lép elétek ez a sziklaszilárd és földünkért fajtánkért rajongó hajdusági paraszt nemes, a kit az Ur Isten sokáig éltesen és a kit ti pedig édes atyámiai ő hozzá méltó szeretettel és becsülettel választottok meg Kossuth-parti képviselőtökül.

Éljen Marjay Péter!

früstköt jlt járván az idő némi szíverősítőt fogyasztottak a sámsoni fuvaros gazdák. Ugy gondolkodott tehát az egyik fuvarozott ur, ha már fuvarbér nem kell a sámsoni atyafiaknak, kifizeti az áldomást nekik. Ámde az öregebb sámsoni gazda ezüstállért keresett elő a pénzes zacsokból és fizetett, mondván:

Már mi sámsoniak magunk fizetünk! Hisz nem mennék a papunk elé, ha helyettünk más fizetné ki a kontónkat. Meg csak az kéne! Mit szólna hozzá a papunk?

Ajánlom a kövérebb földű magyar községek figyelmébe és követésére a szegény homoki sámsoniakat, akik különben a függetlenségi jelölttel szemben még a törvény által megengedett választási fuvardíjról is lemondtak, noha a kerület központja Nánás messze esik Sámsonától és míg a választást befejezik a sámsoni atyafiaknak pár napot elkell ott tarisnyáznia.

Becsületet érdemel az ilyen parasztság amely a mai könnyülelkű, eszem-iszomra kész világban is így gondolkodik, ily elveket követ.

Tiszteletes barátom a te nevelésednek a czedrusfái ezek az egyenes lelkű homoki parasztok . . . Sok nagy városnál gazdagabb ez a homoki kislelu. A szalmafedetes, nád fedetes apró fehérházak ablakaiból a romlatlan magyar levegő ragyog, illatozik felém.

Szabad Hajdu.

Levél a hazafias zsidósághoz.

(És miért nem szavaztok ti a 48-as és függetlenségi párt jelöltjeire?)

Ez a második kérdés. Az első az volt, hogy miért szavaztok a kormánypártra? S a kettő között különbség van. Ha az előbbi kérdést bonczolgtjuk, eredmény a kormány gyámoltalansága s rosszhiszeműsége; ha az utóbbit, felelet a függetlenségi évek diadala

Ismertétek-e atyámiai Kossuth Lajost? Hallottatok-e az ő szent nevének nagy fényességéről? Tudjátok-e, miért küzdött a hős, a felisten? Érzitek-e, hogy a függetlenség bajnokait az Ő heve, az Ő nemes honszerelme lelkesíti küzdelemről küzdelemre? És sejtitek-e, hogy miért küzd a 48-asok csapata?

Most felelek. Mindent tudtok ti. Tudjátok, hogy az egyenlőségért és szabadságért küzdünk; tudjátok, hogy értetek is harcolunk; tudjátok, hogy miénk az igazi lobogó s talán bizodalommal reméletek, hogy az igaz lobogó győzni is fog.

De csak reméletek. És ez a remény is halovány, félenk, ügyelehet, aggodalmas is. Ti féltetek is talán, hogy győzni fog a Kossuth hagyományosainak buzgó serege.

Hja, ott az ellenérvetek, mit csak egymás között rebesgettek félenk, titkos sugdosással: Mi parvonuk vagyunk itt, kikkel játszik a kormány kénye-kegye. Félhetünk a régi időktől. A vandorbot, a hosszú ut, a nyomoruság képe előtünk lebeg. Félnünk, félünk kell s meghuzódnunk.

No, nem igaz? Nem ez a való ok? Nem ez készlet titeket arra, hogy magatokba fojtsátok jobb s egyedül jó meggyőződéseket?

Hát a fantázia megvan s az eredhető nyomoruság képeit meglehetősen kiczifrázátok. De ha már ekkora a képzelőtehetségetek, miért nem fordítjátok azt a sanyaru múlt helyett a buzditó jövő s az ingó hatalom helyett a keletkező felé.

Vegyük a kettőt külön-külön.

A multról már beszéltünk. A jövő pedig, ha a függetlenség zászlaja alá gyűltek, kecségtető és reményekkel eltöltö. Hát nem tudjátok felfogni azt a gyönyörűséget, azt a tiszta örömet, melyet a függetlenség diadala hozna magával nem tudtok lelkesedni annak a gondolatnak, hogy e győzelemben nektek is részetek leondene? Hiszen az emberi lélek inkább hajlik a kedvező dolgokra; miért futkostok hát mindig a rémképek, a sötétség felé?

Jól mondtam, a sötétség felé.

Fekete, komor világ az, melyben mozognak alkotmányos eszméitek. S még komorabb az, melyhez közeledtek. A szabadság vidító hajnalfényét ti nem látjátok, a ti szemeitek örökös nem-látásra, vagy téveteget nézegetésre kárhoztatják.

S a második körülmény még igazabb. A mostani hatalom inog, haldoklik; tulsulya

tehetetlenségé válik, fénye árnyékká, sötétséggé. A kormány jelszavai neveléssek; komédia-bódés, bolondító, csöditő rikkanekskialtások. Megakarja bizonyozni, hogy jó nekünk, ha német katona van a nyakunkon; elakarja hitetni velünk, hogy néhány száz milliócskát fizetni nem is rossz, sőt kellemes dolog Beszél istenről, királyról, békéről, alkotmányosságról s mindenről, ami nagy és szent. De ha benézünk a sátorba, csuf, otromba ámitásnak bélyegezzük a hecezet.

Zsidók vagytok. Zsidó vagyok én is. Ismerem vallasom minden ritusát s meggyőződéseim válogat belőlük. Ti is ismeritek vallastok tanait, a zsidó nép multját, faji jellegét. Szabadon s anélkül beszélhetek, hogy félreértetném.

Ósmultatok dicső A Makkabaesok nevét sirva vette ajakára a római. Ők is harcoltak a szabadságért sikon, völgyön, hegy-szorosokban. Ugy mint mi 48 ban, vagy a búrok most. Benne van a véretekben a szabadság érzete, melynek még kinövései (külön kasztra szakadás stb.) is vannak.

Jusson eszetekbe, hogy szabad, emanczipált nép vagytok. Ne adjatok a pártüzelmekre, ne enlegezzétek soknál többször a protestáns-zsidó együttes akcióit, melynek közös célja a fenyegető katolicizmus elleni védelem. Cselekedjétek szabadon s meggyőződésetek szerint. Ekkor csak a mi zászlónkat lengethettek

A fajotok leírásával végzem. Szívós, daczos a lélek bennetek, gyöngye a test, de annál erősebb a szellem. Látjátok ez is antiszemita gáncs, hogy tul-ókosok vagytok. És jobb érzéseket akarjátok mindezek daczára elnyomni? Nem tudtok felemelkedni arra a gondolatra, hogy a kormány sohasem volt s nem lesz barátotok, míg a függetlenségieknek már jelszavaikban is benne van a ti segéletek. Egyenlőség! Testvériség!

Kihagytam a Szabadságot. Mert ezt ti nem becsülitek meg. Ha megbecsülnétek, nem melengetnétek félenk, remegve elveszthetése miatt, hanem bátran, büszkén hirdetnétek embernek, világnak: Szabadok vagyunk s szabadon cselekszünk!

Ez az utolsó mondat az utolsó ráció. Ez a mi jelszavunk is. Segítetek hát nekünk, tegyetek értünk s küzdjétek velünk. Magatokon segítetek, magatokért cselekedtek s ellenségeitek ellen küzdetek.

Szíveljétek meg utolsó leveletem.

Makkabaes.

A választások tisztasága.

(Ajánlva a mandátum vadászok figyelmébe.)

A Kuria tanácsa összeállította azoknak a bírának névsorát, kik hivatalba lesznek itélteni az esetleg megtámadandó mandátumok ügyében. A nagy körülményekkel összeállított névsor közvetve komoly intő szótát úgy a jelöltekhez, mint a választókhoz, hogy az ország legfőbb bírósága szükség esetén a legkomolyabban fogja teljesíteni azt a kötelességét, melyet a választá-

sok tisztasága ellen elkövetett vétségek megtorlását illetően a törvény vállaira rakott. A Kuria e közvetett figyelmeztetésére tényleg elegendő szükség is volt, mert a választási küzdelmek zavaros hullámzásában egyre szaporodik az olyan jelenségek és tünetek száma, amelyekből a legkomolyabban lehet féltetni a küszöbön álló választások tisztaságát.

A politikai hatóságok részéről nagy mulasztás volt, hogy a választásokat elrendelő belügyminiszteri rendelettel egyidejűen a községekben a kuriai bíráskodásról szóló törvényt tömör, de a néptől világosan érthető kivonatban ki nem hirdették. Sok félreértésnek, sőt kihágásnak vette volna elejét s egyáltalán nem lett volna felesleges munka. Az utolsó évtizedek legdurvább visszaéléseitől hemzsegő gyakorlata a választásokat illetően sajátos hitet és meggyőződést teremtett népünk lelkületében. A tömegnek, melyet kellően nem készítettek elő, rendkívül nehéz megrögzött szokásaitól eltérnie, kivált ha e szokás a megrontott nép lelké mélyében gyökeredzik. Ezért a politikai közérköles sérhetetlenségén örökös sajtónak kötelessége napról-napra ismételni a törvény tiltó szövegét s figyelmebe ajánlani a magyar közvéleménynek, hogy politikai életünk erkölcsi újjászülését az új parlamenttől sem várhatjuk, ha azt már születése pillanatában megrontják a régi bűnök morgéval.

— Hogy a választási visszaélések felett hozandó ítélet a mi kötelességünk legyen, — mondá közelebbről a Kuria egyik bírja — nem kívántuk, de ha a törvény e kötelességet ránk rakta, mi ezt szükség esetén a **legkérlelhetőbb szigorúsággal** fogjuk teljesíteni.

Czél szerű lesz, ha e kijelentést jelöltek, kortések s választók szemök előtt tartják, különösen azok a jelöltek, kik minden politikai érdem nélkül egyedül családi összeköttetéseikre, vagy éppen pénzökre támaszkodva, mandátumvádaszatra indultak abban a reményben, hogy azt lélekviszályával, pénzzel, erőszakkal vagy ámitással épp oly könnyen sikerül most is megszerezniök, mint a múltban egy néhány politikai szerencsepróbálónak. Ugy látszik, ezeknek már régen elhervadt babérjai nem hagyják nyugodni azokat az urakat, kik felesleges szereplésükkel csak alkalmat adnak arra, hogy a legszebb alkotmányos jogát gyakorló nép a szavazó urnáig vivő uton ne csak megtévedjen, de a politikai erkölcs szempontjából meg is rontassék.

A jövő parlamentjére rendkívül nagy és fontos feladatok megoldása vár. E feladatok legsúlyosabbjai mely oki összefüggésben állanak a nemzet erkölcsi erejével. Ha ez erkölcsi erőt választási visszaélésektől előre megrontott parlamenttel elpusztítjuk, megoldhatja-e akkor azokat e parlament másként, mint a nemzeti érdekek le súlyosabb sérelmével? Lesz-e elég ereje Ausztriával szemben a napirendre kerülő gazdasági kérdések megoldására? Lesz-e tekinthető a belpolitikában ama közigazgatási, közmívelődési és közgazdasági reformok keresztülvitelére, amelyek nélkül állami és nemzeti életünk erővel teljes megszilárdulása még csak nem is gondolható?

Bizonyára nem lesz. Régi igazság, hogy a bűn legjellemzőbb vonása éppen az, hogy következményeiben szakadatlanul csak rosszat szül. Ne feledjék se a jelöltek, se a választók, hogy minden, még oly csekély választási visszaélés is következményeiben a magyar alkotmány legszilárdabb védőpajzsát, a parlamentárizmust támadja meg erkölcsi epségében. Aki tisztelti hazája alkotmányát és szentnek tartja a törvényt, forduljon el az olyan jelöltől, ki szavazatát a

törvény kijátszásával, hamis uton, az igazság rovására akarja tőle elcsalni. Ahol nincs törvénytisztelő és igazságszerető, ott nincs virágzó nemzeti élet, ott hiányzik a polgári társadalom boldogsága és nyugalma, mert ott csak bűn, romlás és elégedetlenség uralkodhatik a törvénszegés és az igazságtól való elfordulás büntetéséül.

A második kerületi függetlenségi és 48-as párt pártirodája Piacz utcán Dréher sörcsarnok külön helyiségben van. Mindenféle felvilágosítás itt nyerhető naponként délután 3 órától este 8 óráig.

NAPI HIREK.

Kossuth Lajos születésnapja.

Ma van annak a napnak évfordulója, midőn Kossuth Lajos, a magyar történelm nagy alakja meglátta először a napvilágot. Szeptemberi borongós felhők közül ragyogott arra a csecsemőre a napsugár, aki később egyik megeremtője lett Magyarországnak nagy politikai átalakulásának. Akinek szavára, a magyar alkotmányos szabadság megvédelmézésére csatasorba, harcrendbe állt a nemzet ifjúsága. Akinek élete küzdelem volt a nemzet jobblétéért s midőn ez bekövetkezett, nem vehetett abból részt, mert osztályrészévé lőn a hosszú száműzetés mártírságának keserű kenyeré. A száműzetés most már megszűnt, Kossuth Lajos hazajött halottan, hidegen. A nemzeti részvét hozta haza olyan gyászpompával, aminőt a világ alig látott. Koszorúk ezrei borították a ravatalát s azóta is virágok nyillanak sirböltje kötetéjén. Hanem most Kossuth Lajos születési évfordulóján eszünkbe jut ismét, hogy a Kossuth kultusz nagyon halványulóban van ma Magyarországon. Vajjon a korteskedések zürzavarának az egész országot átható zajában eszébe jut-e a nemzetnek, hogy most van annak a férfinak születési évfordulója, akinek elsőrendű vezérszerep jutott Magyarországnak újjáalakításában. Szomorú. Nem. Hullnak már, hullnak az őszi virágok s egy-egy levél, szírom hullik le naponként Kossuth Lajos emlékezetének koszorujából is. Hálátlan nemzet. Pusztulásnak indult nép.

A boxerek harcza a mandarin táborban.

József Mikádó mennyei birodalmában ádáz boxer harczt ütött ki. A Mikádó mandarinjai egymás ellen indítottak irtó háborút. A Mikádó nyakig benne ül a paradicsom szőszban, mert már az ő szavára sem hallgatnak mandarinjai. A furesa boxer-háborúról olvasóink szórakoztatására közöljük a Debreczeni Ujságnak és az Új Debreczeni Friss Ujságnak némely idevonatkozó csaat tudósításait. Az Új Debreczeni Friss Ujság, mely tudvalevőleg a kormánypart szócsöve gyanánt ösmeretes, ily dolgokat ír a Dobieczy-féle mandarin-párt gyűléséről:

A Dobieczy-párt gyűlése.

A harmadik kerületi Dobieczy-párt választói tegnap, szerdán este 6 órakor pártgyűlést tartottak a Frohner szálloda éttermében. A gyűlésen óriási nagy számban jelentek be Dobieczy-hívei Annyi bizonyos, hogy fölülte lármas tábor a szárnyas kerék derék vitézei Rettenetes szivajban voltak a gyűlés megkezdése előtt s falrengető eljenzést vittek véghez, midőn jelöltjük a gyűlésen megjelent. Eddig azt hittük, hogy csak katonáéknál ismerik a szubordináció fogalmát, de a Dobieczy párt lelkesedése most arról győződött meg bennünket, hogy a vasutasok még fegyelmezettebbek, összetartóbbak. Ha az egyik torok elkiáltja, hogy eljen, akkor a többi kétszázegynehány is okvetlen utána kiáltja, nem úgy, mint a foglalkozásában független polgárember, aki csak akkor lelkesül, a mikor épen jól esik neki s nincs ráutalva, hogy ezt is kommandóra tegye. A „tomboló” lelkesedés csak akkor tört ki igazában, mikor Dobieczy Sándor beszédet intézett az ő vasutasaihoz s rettenetes mód panaszkodott az ellentáborra, a mely szintén élni és lélekezni akar. Erre aztán kitört a pokoli tombolás: Abezug! Le vele! Midőn pedig Francis Vincze lelkesítette a híveket, — sajnos — olyan becsmerlő, gúnyos, kicsinylő megjegyzéseket is hallottunk a másik jelölt tiszteletreméltó személyére, hogy azt kellett hinnünk, hogy nem a szabadelvű eszmék lobogója alatt küzdő párt; sőt nem is a függetlenségi párt bösz harczoai, hanem a néppárt lobogója alatt harczó fanatizált tömeg bontotta volna ott ki az elvek zászlaját, úgy, hogy maga Dobieczy intette higgadságra híveit s Francis Vincze is jónak látta párszor leinteni a tömeget, hogy ne személyeskedjék. Nem tudjuk kik a Dobieczy-párt intezői, de nem tudjuk eléggé karhóztatni, hogy az elvek harcztát mindenáron az indulatok tusájává devalválják, plane ilyen esetben, midőn mindkét párt — állítólag — a szabadelvűpárt elveinek diadalra juttatására törekszik. — A Dobieczy-párt különben ma a következő táviratot kapta az üdvözlő sürgönyre, a mit Podmaniczky Frigyes baróhoz intézett.

Ragaszkodásuk kifejezéséért fogadják köszönetemet. Dobieczy jelölését is eljegyzésbe vettem s arról végrehajtó bizottságunknak jelentést fogok tenni.

Podmaniczky pártelnök.

Ez az ujság a Szabó-féle boxer-párt csoportjának az ujságja; ámde hogy a másik csoportos mandarinpart sem hagyja zsákban a macskát, bizonyítja a Debreczeni Ujságban közölt sürgöny, melyet a Dobieczy mandarin-párt részéről intéztek a dalai lámához, szent Széll Kálmán miniszterelnökhöz és a mely így hangzik:

Debreczen III-ik kerület szabadelvűpárti választóinak tekintélyes része nevében kötelességünk tisztelettel Nagyméltóságod tudomására hozni, hogy a f. hó 17 én, a szabadelvűpárt nevében Nagyméltóságodhoz intézett távirat **megtévesztő**, mert a polgárok sokasága, a Szabó Kálmánnal korábban jelölt Dobieczy Sándor körül csoportosul és a lapok közlése szerint a sürgönyt aláíró Zádor Lajos nem a szabadelvű-párt, hanem csak a tegnap megalakult Szabó Kálmán pártnak elnöke, A szabadelvű párthoz való tántorithatlan ragaszkodásunk kijelentése mellett vagyunk Nagyméltóságodnak rendíthetetlen hívei, a Dobieczy-párt megbízásából a pártelnök, Kerekes Géza földbirtokos, Deb-

reczeni Lajos nagykereskedő, alelnök, dr. Altmann Béla orvos, jegyző.

Ezenkívül viharos haditanácskozást is tartottak Dobieczy főmandarin hívei és szóval is a legnagyobb megbotránkozás, felháborodás hangján nyilatkoztak azon táviratokról, melyeket korábban a Szabó-mandarin boxer pártjának a vezetői intéztek a Széll dalai lámához és többi ezofos főúri társaihoz, melyben mandarin Zador Lajos boxer-párti pártelnök úgy tüntette fel a szent lámák előtt az ügyek állását, mintha a III. dük választókerület szabadelvű választói mind boxerek volnának és Szabó Kálmán mandarin „egész pártunk” jelöltje volna.

Ez keltette Dobieczy főmandarin pártján az érthető elkeseredést, úgy hogy maga a lovag mandarin is, a többi között így nyilatkozott gyülekező katonái előtt.

Tisztelt polgártársaim!

Ma másod ízben állok Önök előtt (Eljenzés.) nem azért, hogy elveimmel megismerkedjenek, hanem fájdalom, egy váratlan összejövetel alkalmából, ama személyeskedések miatt, melyekkel úgy látom az ellentábor ingerkedni kíván. Fájdalmasan lep meg mindnyájunkat e harcsmódot, mert ilyenekre nem voltunk elkészülve. (Úgy van.) De ne e-üggdjünk s főképpen ne veszítsük higgadt magatartásunkat egy percére se. Az előidott kö visszahull az ő fejükre! (Zajos eljenzés.) **Az ország első embereinek jóhiszeműségével visszaélni büntetlenül nem lehet.** S ha e büntetés látható nem is leendő, higgyék el uram az erkölcsi bűnhődés el nem maradhat. Ők azt hittek, hogy egy kis emberkevel, mint jó magam, egy alhírral is el lehet banni s elfelejtettek, hogy ma már nem velem kell számolnunk, hanem egy tömör, egységes és önállóan, szabadon gondolkozó párttal. (Úgy van! Eljen Dobieczy Sándor felkiáltások) stb.

Meg többet is írhatnánk a mandarinok között beállott boxer házról, de megvilágítani a Mikado feldúlt birodalmának a zürzavarárt, úgy hisszük ennyi is elég. Ha tehát a mi lelkes és a szent cselokert hevülő fegyelmezett csapataink részen lesznek, mind a három kerületben nagy romlása lesz a kövér mandarinoknak, a kik most meztelenül egész sívárságukban állanak előttünk, bizonyítva, a miről már me annyiszor és oly régen írogattunk, hogy ugyanis nem elveket, de személyi érdekeket szolgálnak, személyi érdekekért küzdenek a Mikado mandarinjai.

A függetlenségi választók figyelmébe.

Nem győzzük elégszer felhívni a függetlenségi választó polgárok figyelmét okt. 2 ára. A debreczeni képviselőválasztásnak ez a döntő, szavazási napja, Ugy i tézzék tehát házi dolgaikat szavazó polgártársaim, hogy ezen napjuk szabad legyen és hogy e napon egyet se tartson vissza közbejött akadály a választási urnától. Zászlónk győzelméről, régi elvesztett kerületeink visszavívásáról van szó. Nem igazi magyar az, a ki ezen a napon kicsinyes, házi dolgok miatt az urnától elmarad. Ha összetartunk, győzni is fogunk.

Kardos Samu levele.

Fővárosi lapok nyomán a Debreczeni Ujság is közölte azon választási hírt, hogy pártunk tagját, Dr. Kardos Samut a török-becei választó kerületben jelölték Kossuth-párti elvekkel. Ezen röpke hirre épen érde-

kes czáfoló levelet küldött be dr. Kardos Samu a nevezett lap társ szerkesztőjéhez. E levél közlését nem tartjuk érdektelennek, így hangzik:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becsés lapja ma reggeli számában azt olvastam, hogy a török-becei választókerület Kossuth-párti választói függetlenségi és 48-as programmal képviselőjelöltül engem léptettek fel Rohonczy Gedeon volt kormánypárti képviselővel szemben. E közlemény az Egyetértés című lapban, honnan mint jelezni sziveskedett atvették, tévedésen alapszik: nem rólam, hanem egy török-becei hasonló nevű kollegámról van szó. Én ez időszertint képviselőjelöltséget el sem vállalnék, a mint ezt a Dr. Benedek János tisztelt barátomhoz intézett nyílt levelemben is megmondtam, kijelentvén, hogy én a függetlenségi és 48-as pártnak csak igen telen, önzetlen, de odaadó és hűséges közkatónája kívánok lenni. Az én meggyőződésem szerint a képviselőiség, de még a képviselő jelöltség is, — ha az a választók önkényes és tisztá bizalmán alapul — a szabad polgárnak oly nagy kitüntetése, melyre évek hosszú és önzetlen munkásságával kell előbb az érdemeket megszerezni. An ilyen érdemeket, mint a függetlenségi és 48-as pártnak csak néhány rövid nap óta igénytelen tagja, a dolog természetével fogva nem szereztem és nem is szerezhettem. Az én szívennek most csak egy vágya, az én lelkemnek most csak egy igaz kívánsága van, hogy a függetlenségi pártnak régi érdemes és olyan kipróbált tagjai, a minőknek dr. Bakonyi Samut és dr. Benedek Jánost ösmérem, jussanak be a parlamentbe, mert én úgy velem, hogy ők nemcsak egy pártnak, hanem az egész törvényhozó testületnek díszére, becsületére sőt büszkeségére fognak válni. Egyebekben maradtam kiváló tisztelettel dr. Kardos Samu.

Főmérnök és városi hajdu.

A városi tisztviselők korteskedéséről emlékeztvén, eme társaságban egytűvé került a főmérnök és a városi hajdu. — Szóban forgó ezikk írója azon tévedést követett el, midőn írta, hogy a főmérnök és a hajdu a város közönsége bizalmából élvezik az elfoglalt állásukkal együtt járó előnyöket. — Ez téves. Mert a főmérnököt a főispán nevezte ki, a városi hajduk pedig a polgármester bizalma folytán jutnak a zsinóros nadrághoz. Való azonban az, hogy mind a főmérnök, mind a városi hajdu a város pénztárából élvezi a javadalmát. Ez a városi pénztár tudtunkkal még nem pártkassza. Ezt a helyreigazítást szívesen hoztuk az igazság érdekében.

Az izr. hitközség felhívása.

Mint hogy izr. híveink közül sokan nem tudják, vagy nem akarják megérteni azt, hogy a Deák-Ferencz-utcai diszes templomunkat — tekintettel a tetemes templomfenntartási költségekre — a nagy ünnepek alkalmából díjtalanul nem bocsáthatjuk a hívek rendelkezésére, már azért sem, mert a szegények részére két helyen is pótimaházat rendeztünk be, a melyekben díjtalanul kapnak ülőhelyet azok, kik pénzért ülést váltani nem képesek, ennél fogva a legkömolyabban figyelmeztetjük a t. templomlátogató közönséget, hogy a legnagyobb szigorral fogjuk megakadályozni azt, hogy Jomkipur ünnep alkalmából a Deák-Ferencz-utcai templomba bárki is jegy nélkül bejusson, vagy, hogy egy helyet két férfi, illetve nő, elfoglaljon. Esetleg zavar és kellemetlenség kikerülése végett felkértnék úgy az imaszék tulajdonosok, mint az imaszék-bérlők, hogy úgy a férfitemplomba, mint a női karzatokra

szóló jegyeiket magukkal hozzák mert a nélkül a templomba bocsáttatni nem fognak. Azok pedig, a kik Jomkipur este a jegyet magukkal hazavinni nem akarják, átadhatják azt a templomszolgának, a ki reggel visszaszolgáltatódja. Jomkipur ünnepre úgy földszinti (férfi), mint karzat (női) imaszékjegyek a legyőzi irodában (Kápolnási-utca 1.) kaphatók. Debreczen, 1901. szeptember 16 án. A debreczeni izr. hitközség előljárósága.

Doktor jurisz mint betörő.

A Szegedi Közvéleményből vettük át a társadalmi züllésünket jellemző hírt. Az erkölcsi romlottságnak, a társadalom mély süllyedésének elriasztó példája az a bűneset, mely most a szegedi rendőrséget foglalkoztatja. Fiatál, gavalér uri ember a vádolt, aki jól ismert alakja a korzónak, színháznak és báli termeknek. Uri passziói folytán, általános feltűnést keltett a városban, különösen a múlt évben, amikor mint huszar önkéntes tele kézzel szórta a pénzt az orgiákon. Természetes, hogy ilyenformán halomszámra gyűltek az adóságok. Apja az utóbbi időben megsokalta a fiu pazarlásait s kijelentette, hogy megvonja tőle az apanaszt s egy krajczárt sem fizet többet hejelte. Meg is tartotta szavát, a fiatal ember azonban sehogysem tudott megbáratkozni az új helyzettel s minden eszközt felhasznál, hogy egykori kedvteléseinek a régi módon aldozhasson. Így fogamzott meg benne a bűnös gondolat, melyet ma éjszaka vegre is hajtott. Szülei, akik előkelő szerepet játszanak a szegedi tursas életben, egyik ismerősükhöz mentek tegnap este látogatóba. A fiatal ember felhasználta a régen várt alkalmat s néhány óra elteltével visszatért szülei lakására. Óvatosan bezavarta a tornác ablakát, benaszott a nyílason a folyosóra s a lakásba vezető ajtó elfeszítése után besurrant szülei lakosztályába. Itt feltörte a szekrényt s magához vette az egész pénzkészletet. Majd zsebre vágott minden értékes tárgyat, ékszert, ezüstkanalat s avval eltávozott a házból. A hazatérő szülők rémülten látták, hogy a lakás fel van törve s a felfeszített szekrényekben szanaszét hevernek a holmik. Azonnal értesítették a rendőrséget a betörésről, melynek részéről Pálffy József dr. rendőrkapitány két rendőrrel azonnal a helyszínere ment s jegyzőkönyvet vett fel az esetről. Pálffy kapitány másnap rögtön megindította a vizsgálatot s a nyomozás vezetésével Varga és Vecsenyos detektiveket bízta meg. A nyomozás csakhamar szenzációs felfedezésekhöz vezetett. Kiderült, hogy a betörést nem más követte el, mint maga az ifju ur. Meg is találták nála a lopott tárgyakat, de a pénzt már akkor elverte. — Az apa bősziut haragra gerjelt s követelte, hogy szabadfolyást engedjenek az igazságszolgáltatásnak. — A detektivek letartóztatták tehát a fiatal embert és Pálffy kapitány elé vezették, aki ma reggel kihallgatta. A fiatal ember töredelmesen bevallotta tettét s okul azt adta elő, hogy nagy pénzzükségben volt s így akart segíteni a zavarán. A fiatal ember és családjának a nevet a rendőrség a legnagyobb utokban tartja, mert nem akarja az intelligens családot kompromittálni. — A fiatal ember a rendőrség börtönében ül s a hatóság közegei arra várnak most, hogy a szülők fentartják-e a feljelentést a fiok ellen, a mely esetben átadják az ügyésznek.

Az állandó rovat.

Kedves lap társunk, a kormánypárti töredék ujságja kesereg a fölött, hogy a korteskedő városi tisztviselőkről állandó rovatot nyitottunk és mumust tart elénk, ha a hurt

feszeggetjük, hangokat, hogy leleplezi a mi kortes tisztviselőinket (?) is. No már ezekre az urakra mi is kíváncsiak vagyunk!

Korteskedő városi tisztviselők.

A jog, törvény, igazság hármasszavát semmibe sem veszik Debreczenben. A tiszta választás itt csak olyan frázis, s a kuriai biráskodásról szóló törvény, mely a közhivatalnokokat tiltja a választások vezetésétől, irányításáról szintén csak írott malaszt. Nyíltan, ugyszólván, kihívólag tiporják a törvényt Debreczenben a közhivatalnokok. Nyíltan hangoztatják is egyesek, hogy a törvény előttük semmi, de nem is lehet ezen csodálkozni: mikor a legfőbb törvénytíró maga Debreczen város főispánja, **Dégenfeld József** gróf a ki méltóságával összeférhetőnek tartja a házaló korteskedést a kormányparti jelölt érdekében. Tegnap például annyira leereszkedett a főispán ur, hogy lesétált a Hatvan utca végére s bekopogtatott az orthodox rabbihoz és kapacitálta, hogy szavazzon a kormánypart jelöltjére. Az igazság kedvéért megjegyezzük, hogy a főispán orral távozott a rabbitól, mert a derék hazafias papot magas megjelenésével sem téríthette el jelöltünk Bakonyi Samu zászlajától. Nagy és csufos kudarc ez, de kivolt érdemelve! Kérdemelte a törvények öréül hivatott főispán, midőn maga is beállott a kormánypart házaló kortesének. Szomorú, hogy Debreczenben a főispán is keresztre feszíti a tiszta választás törvényes elveit. Így azután nem is csodálkozhatunk, hogy **Aczél Géza** főmérnök szintén megszegi a törvényt s ahogy lehet kapacitál és rendelkezik a kisebb városi hivatalnokok fölött, névsor szerint rendelve, kiket kell megfenyegetni, megdolgozni. De maga a főmérnök sem restel korteskedni s személyesen felkeresni olyanokat, kiket azelőtt észre sem vett. Egész kisebb hivatalnokokból berendezett apparatussal dolgozik a főmérnök, lépten-nyomon áthágva a törvényt, mely határozottan tiltja a közhivatalnokokat a választások vezetésétől, irányításától. Személyesen kereste fel a főmérnök M. M. ácsmestert s városi munkát ajánlott neki, ha a kormánypart jelöltjére szavaz. Felsőbb névsorral kezükben dolgoznak a főmérnöki pártjárumba fogott következő tisztviselők is: **Nagy Jenő** városi adókövető, **Fábián Károly** városi fogyasztási adóhivatalnok, **Nagy Gyula** a birtoknyilvántartásnál alkalmazott írnok és még több. Ilyen kijátszása a törvénynek még kevés ahhoz képest, ahogy a kormányparti jelölt érdekében a külsőségen dolgoznak. Ott mar vesztegetnek is. Egy **Hegedüs György** nevű fizetett kormányparti kortes pénzzel vásárolja a szavazatokat, ha másképp nem jut eredményre. Ez alkalommal csak egy

esetet hozunk fel. Napok előtt Hegedüs kortes az Ondódot járta be. Felkereste **Posta János** ondódi gazdát és előbb szép szóval kapacitálta, majd látván, hogy sikertelenül kísérletezik, a pénzhez folyamodott és pénzzel akarta a Márk Endre pártjára vásárolni Postát. Azonban Posta megvetéssel utasította vissza a lélekvasárlást. Tanu is volt jelen és Posta bármikor esküvel erősíti meg ezt a tény. Ime ilyen eszközökkel dolgozik a jog, törvény és igazság korszakában a kormánypart és pedig a főispán tudtával, beleegyezésével; mert a főispánok úgy látszik, a régi Bánffy-féle kortes napok gyűlölködéseit, erkölcsrontását akarják felidézni. Ámde hogy ezek a botrányos törvénytírók a kuria ítélőszéke előtt fognak végződni, az kikerülhetetlenül bizonyos; no már pedig a kuria az ilyfajta kortes érdeméért nem fog czimeket, kitüntetések, érdemkereszteket osztogatni; sőt lapunk mai harmadik cikkében foglaltatik az egyik kuriai bírónak azon megnyugtató kijelentése, hogy minden törvénytörő és panaszolt esetben a **legszigorubbán** fognak itélni a törvénytíró köztisztviselők felett.

Spiritiszta halotti jelentés.

A „Bad. Presse“ című újság legutóbbi számában egy igen különös halotti jelentést közöl. A jelentés szó szerinti szövegében a következőképpen hangzik:

Folyó év januárius havában spiritisztikus uton (Scriptoscop Arnold) tudtomra adatott, hogy testvéröcsém

WEBER EMIL

a múlt esztendő végén Dél-Afrikában meghalt. A hivatalos nyomozás kiderítette, hogy öcsém azóta eltűnt, amiről ezennel barátainkat és rokonainkat értesítem.

Karlsruhe, 1901. szeptember.

Weber Vilmos
pénztáros.

Egy hírlapíró az oroszánok mellett.

Nem mindennapi szenzációban volt része a minap frankfurti hippodrom közönségének. A fraokfurti Sonne szerkesztője: Mülldr-Hsrrfurth fogadást kötött hogy az előadásban Mile Marguerite, az oroszánzelidítő társaságában megiszik egy üveg pezsgőt az oroszánok között, hét bestia között. A fogadás eldöntésére kitűzött estén persze zsufolásig tele volt a hippodrom és a közönség visszafogott lélekzettel leste, mikor Müller Herrfurt kijogástalan estély-töltetben belépett az oroszánok között, a hol egy terített asztalon egy üveg pezsgő állott, az asztal mellett pedig két szék volt odakészítve. A bátor újságíró egészen fesztelenül viselte magát az oroszánok között vidáman koczintgatott az oroszánzelidítővel, szivarra gyújtott, sőt a kíváncsian köréje tovarra kódó oroszánokat meg is simogatta. Az egész produkció vagy husz zerezig tartott. Ez alatt elfogyott a pezsgő és Müller-Herrfurt a közönség dörgő tapsvihara között skrtetlenül lépett ki az oroszánok között.

Nyolcz évig egy kamrában.

A legsötétebb bünkrónikák közül való az a borzalmas eset, amelyről kassai tudósítónk értesít. Csutor Sámuelné szerencsi lakosnő hogy még eszer férjhez mehessen, István nevű 9 éves fiát nyolcz év óta egy kamrában tartotta, ahol a szerencsétlen fiu teljesen elállatiasodott. Beszélni elfelejtett, s nyöszörgése is inkább az állathoz hasonlít, mint az emberhez. Az odavaló esendőrörsg tegnap éjjel egész véletlenül akadt a szerencsétlenre a bűz és piszok között. Mikor a levegőre kihozták, vonitásszerű hangot hallatott és elalélt. A lelketlen anyát letartóztatták és a kassai ügyészség fogházába szállították be.

Elveszett esernyő.

A Deák-Ferencz-u. templomban valaki egy új esernyőt tévedésből elvitt. Tulajdonos ezton hívja fel az illetőt, szolgáltatassa be a templom házmesteréhez.

Helyi piaczi árak.

A vásárfelügyelőség jelentése szerint az 1901. év szeptember hó 16-17-án megtartott heti vásárok árai ezek:

Korona értékben.	
Buza . . .	14.60—14.40
Kétszeres . . .	13.80—13.60
Rozs . . .	11.60—11.40
Árpa . . .	11.20—11.—
Zab . . .	11.—10.80
Tengeri . . .	11.00—10.80
Köles . . .	9.20—9.—
100 kg. Szalonna sós	92.—92.100
„ „ uj	80.—
„ Háj . . .	98.—100.—
„ Zsir . . .	104.—112.—
„ Kih. sertés . . .	—
„ Sertés hus . . .	—
100 kg. Széna . . .	5.80—4.80
„ „ II. rendű	3.40—3.20
„ Ló felhajtott . . .	790 drb.
„ Elkelt . . .	463 „
„ Szarvasmarh felh. . .	750 „
„ Elkelt . . .	476 „
„ Sertés felh. . .	2360 „
„ Elkelt . . .	1468 „

T Á V I R A T.

Kormányparti jelölt kudarcza Nagy-Létán.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

A kormánypart Várady nevű nagyváradi ügyvéddel kísérletezik a hosszupályi tüggetlen kerületben, ahol Marjay Péter évtized óta közbecsült, szeretett érdemes képviselője a Kossuth-párti magyarságnak. Marjay, ki az ország-házban érdemet és becsülést szerzett magának, kerületének biztos a győzelmében és a váradai fiskális kísérletezése csufos bukással fog végződni. Épp ma érte egy nagy kudarcz. Nagy-Létán akart bemutató beszédet mondani, de szóhoz sem juthatott. — A kerületből összegyűlt óriási tömeg szakadatlanul Marjay Pétert éltette. A kerület nyugalmát zavaró kormányparti jelöltbe bele savanyodott a meg nem hallgatott szónokiat.

Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.

Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferencz-u templomban az istentisztelet következő időben fog tartatni és pedig: Péntek este fél 6 órakor, szombat d. e. 9 órakor és d. u. 4 órakor, Vasárnap este „Kolnitré” fél 6 órakor és Jankipur reggel 6 órakor Köznapokon reggel 6 órakor és este fél 6 órakor.

Tisztelettel kívánom értesíteni a **czimbalmot tanulni óhajtókat**, hogy a **szünidőre** is elfogadok tanítványokat, kezdettől **művészi fokig**, tetszés szerint, úgy szintén a **legalaposabb s legtisztább czimbalom hangolásokat** elfogadom. Lakásom **Széchenyi utca 8. sz.** Értekezhetni lehet déli 12 óra után minden nap. Teljes tisztelettel **Vad István.**

Nyilatkozat.

„A szolyvai. luh Erzsébet-gyógyvizek különösen a gyomor, bél- és vesebajoknál alkalmazatnak kitűnő sikerrel.”

Dr. Kélli egyetemi tanár.

A szolyvai ásványviz kitűnő üdítő ital a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

IRODALOM.**Rossz magyarok!**

(Üzenet a kivándorló magyarokhoz.)

Rossz magyarok vagyunk, rosszabbak a rosszaknál!
Hitet megtagadó, lelketlen gonoszok!
Jaj, hogy azok vagyunk! hogy szokkák lettünk!
Jaj, hogy ez az ég sem úgy ragyog feletünk!

Már kezdett virulni szabadságunk faja:
Akkor veti foszket az osztrak alaja!
Ósi erkölcsünket gyonyoltatja velünk,
S edes mi hazánkban jött-ment modra élünk!

Ellankadt szemünk messze, messze néznek...
Tulneznék határán a hazai vesznék.
Tulneznék apánk drága szent sírhalmán,
Valami idegen, más utau sóhajtan...

Kiellen ez a hely kiegelt lelkünknek!
Nem várjuk, bapjunk míg béken letünnek:
Botot, koldusbotot! ragadunk nagy szóval,
S megyünk — szebb hazába száz almodozóval!

S nem szakad meg szívünk, országunk határán!
Pedig távol sírnak gyermekeink árva...
Örületes kincs-vagy csalfa délibálja
Hiteget, csalogot... s rohanunk nyomába!

Leaszik a husunk, esontvázként bolygunk,
Keregetve, rongyban, sapadtan tamolygunk.
Atütetett virag lassu hervadása —
Olyan a mi sorsunk idegen hazába.

Lever a lábunkról szaz gyilkos betegség,
S nincsenek kedvesink, kik agyunk megvessek.
Lehullva az élet hervadó fajaról
Ott rothad el testünk — távol a hazától!

Óh ez a gondolat idegenben halni
Hogy nem tud lelkünkig velőnig nyilalni!
Mily átkos büverő tart bennünket fogva,
Hogy a hazai föld kihány háborogva!?

Átkozottak vagyunk! átkozottak lettünk!
Ég, föld be nem veszi sem lelkünk, sem testünk!

Szétszórt porainkat vad vihar kavarja,
Sírjában sem nyughat a külföld magyarja!

Oláh Gábor.

Nyugdíjazás a hadgyakorlat miatt.

(Egy tábornok és egy ezredes menesztése.)

Nem ritka eset, hogy a nagy hadgyakorlatokat egy-egy magasabb rangú katonatiszt nyugdíjazása követi. Egy elhibázott útkezet, egy szerencsétlen taktikai fogás, sokszor elegendő arra, hogy szépen indult katonai karriernek végét jelentse.

Most ilyen jelentenek, az erdélyi hadtest gyakorlatainak epilógusaként. A kolozsvári cs. és kir. helyőrség két főtisztjéről: báró Salis Salmaden vezérőrnagyról és Peratkoner János ezredesről, az 51. cs. és kir. parancsnokáról van szó. Ők — a mint egy kolozsvári lap ujságolja — a közel jövőben nyugdíjba mennek, sőt penzionáltatásuk iránti kérvényüket már be is nyújtották — Waldstädten báró tábornagy preszionálására, a ki a gyakorlaton bemutatott képességeikről kicsinylőleg nyilatkozott, sőt azokat felette csekélyeknek találta.

Két főtiszt mellett egyszerű közhonvéd is áldozata lett az erdélyi gyakorlatoknak, a ki azonban az életével adózott a játékháboruban. Dára Daniilla közhonvéd, hat nappal ezelőtt kidőlt a sorból és nehéz betegen vitték be a szamosújvári kórházba, hogy az orvosok segítsenek rajta. Dr. Bányai Kristóf főorvos és dr. Gopcsa Jakab kórházi orvos gondoskodtak róla, hogy az összetörődött és kimerült ember a legjobb ellátásban részesüljön, de nem sokra mentek vele. A szegény közhonvédet a katonásdi játék, ugylátszik végleg elgyöngítette, mert tüdőgyulladásba esett s a humánus ellátás és a gondos gyógykezelés daczara szombat este, a lefuvas napján, mikor társai vidáman hazafele tértek, meghalt.

Szamosújvárott nagy részvéttel temették a szegény bakát. Hogy a parádében se legyen hiányosság, a városi tűzoltóság egy szakasza megjelent a temetésen, ezzel advan meg a katonát megillető tisztességet. Szegben talán még otthon sem temetheték volna el a szegény Dára Daniilla közhonvédet.

Korteesvilág Biharországban.

Biharország minden határán Sárrétől a Királyhágoig választási zászlók alatt nyüzsgő az élet. A kerületekben egymást kergetik a jelöltek, a korteesek ugyancsak kenyérhez jutottak s a cigányoknak is eljött az időelőtt való farsangja. A kiesi, fehér falukbani zászló van minden házon, a kalapokon szines tollbokrata s az igea tisztelt polgártársak, kedves barátaink ajkán vígan zendül a korteesnóta, ami ott faragódik az alkotmányos küzdelem tüzeiben. A választási poezis termékeiből már közöltünk egy néhányat, most Szekelyhidről kaptunk kétféle korteesnótát. Egyiket a Fay András választói dalolják ilyenképpen:

Leng a zászló, dicsőséggel hirdeti
Hogy ki a jó igaz magyar hazafi
Hü is hozza a mi szívünk halálig,
Éljen, éljen Fay András sokáig.

Mint a hegyből kristály tisztán a patak,
Ajakáról az igazság úgy fakad,
El is hiszük minden szavát egy szálíg,
Éljen, éljen Fay András sokáig.

Szunyogh pénzt vet, szavezót csak így arat,
Molnár ígér duplatermést, jó nyarat.
Ígeret, pénz jó hazafit nem ámit,
Éljen, éljen Fay András sokáig.

Szunyogh Zsigmond szavazói meg ezzel a nótával vágnak vissza:

Szunyogh Zsigmond igaz magyar
A hazának csak jót akar.
Megerserette szívünk lelkünk
Szunyogh Zsigmond a követünk!
Eljen a hazá!

Ne szaladjál Molnár Ákos
Az ügyvédnek szava átkos,
Nem ígeret: tett kell nekünk!
Szunyogh Zsigmond a követünk!
Eljen a hazá!

Szaladj innen Fáy András,
Mert megint megcsip a darázs.
Hagyd békeben kerületünk,
Szunyogh Zsigmond a követünk!
Eljen a hazá!

Megemlítjük különben, hogy azt a nótát, amelyik Fay András dicséretit zengi, egy nagyon szép érmelléki asszony írta.

CSARNOK.**Nagy Napoleon császár katonája.**

(Ereckmann-Chatriantól.)

Fordította: **Ijabb Mórész Pál.** 45.

Mivel igen erősen hullott a csapadék, a kis csatorna is megtelt. Időnként robajlás hallatszott, ilyenkor egy-egy fal dűlt be, egy-egy tető súlyed le. Ezenközben a csataviharától megvadult állatok is újból nekiabatorodtak. És a nap búvóhelyeikről előcsalta őket. A szomszéd istállóban kecske mekegett. Egy nagy juhász kutya félve sompolygott a holtak között és midőn a sebesült ló meglátta, iszonyu félelmében prüszkölve fut. Valószínű, hogy farkasnak nézte a lompos kutyát, amely megriadva menekült.

Meg az ilyen részletekre is emlékezem. Mert a halál szempillantásai alatt mindent lát, mindent hall, mindent megjegyez az ember. A lélekben mintha csak szó csendülne meg:

— Tekints körül... Figyelj... mert te többé mitsem hallasz, mitsem látsz e világi életből. Hanem ez a perc megint más-ként vésődött a lelkembe, amidőn a távolból hangokat véltem hallani. Ha száz évig élnek, ezt még akkor sem felejténem el. Óh... Mint felriadtam... Miként füleltem... Majd feltápáskodtam az ép kamorra és úgy kiáltottam:
— Segítetek emberek!

Még borengott az éjszaka. Mindamellet az ég alján már derengett némi halvány fényvilág. Az eső esett. És a távoli mezőségen egy ragyogó világító pont imbolygott majd ide, majd oda. Megállott itt is... Megállott ott is és fekete alakok hajlongtak a fény körül. Csak afele egybeolvadó, meghatározhatatlan alakok voltak. Azonban ez imbolygó fényt — úgy látszik — rajtam kívül mások is észrevették, mert a csatamező minden pontján telhangzott a fájdalmas, a kérő, panaszos és siró kiáltás, sikoltozás... De mondhatni, hogy csak oly gyöngye hangu panasz sikoltások, mint mikor az elgyengült kis gyermek hívogatja az anyját.

Istenem, mi is az élet? Mi is hát, hogy oly nagy értéket tulajdonitunk neki? Hisz ez a nyomorult pára, annyiszor megrikat, annyiszor meggyötör mindnyájunkat. Mégis mi az oka hát, hogy oda nem adnánk a világ minden kincséért és hogy egy rettegünk a pusztulástól? Ugyan mi árthat később reánk, hogy a halál legese-

kélebb jelére így összeborzadunk? Ki tudná ezt? Pedig évszázadoknak évszázadjai óta az emberi beszéd, az emberi gondolkodás tárgyát képezi a halálgondolat, még sines aki megoldaná.

Mint a fuldokló, aki meglátja a partot, én is úgy újra éledtem e világító fény látára. Szívem reszketett a reménykedéstől, tehát mégis életben maradhatok. Kiáltani akartam, hanem a hang elfulladt kimerült ajkamon. Csak a hulló eső csapkodta a lombokat, a tetőket. Ez elnyomott minden kisebb zajt. Ennek daczára mégis biztattam magamat:

— Meghallottak . . . Már jönnek . . .

És a világító lámpás már mintha csak ugyan a kerti ösvény alján himbálódzott volna. Majd látni véltem, hogy egyre nő a fény, amint közelebb-közelebb jönnek felém. Hanem néhány pillanat múlva lassan eltűnt a ragyogó pont, valami terep mélyedésbe fordultak át vele. Elájultam. És visszastem a földre.

Nagy, csarnokszerű oszlopos csürben eszméltem fel. Valaki boros vízzel üdített. Izlett az ital. Egy vén, szürke bajuszu katonája hajolt a fejem fölé, ő töltötte a számba ezt az üdítő italt.

— Nos, hát hogy vagyunk? kérde, vidáman mosolyogva.

Ama gondolatra, hogy így hát még mindig élek, vissza mosolyogtam reá. A mellem és a balkarom ugyan erősen bevolt pólyázva. Meg bizonyos egető sebszerű érzéseket is éreztem, de hát mi volt ez a fájdalom ahoz az örömhöz képest, hogy meg élek!

Legelőbb a vaskos gerendákat vettem szemügyre, amelyek a fejem fölött fent keresztelődtek. Azán a cseréptetőt szemlélgettem, némelyik részén beszűrődött a nap sugárja. Amint aztán jobban tájékozódtam, mindjárt felismertem a környékbeli parasztcsürét. De sok szenvedő társam feküdt itt. A derekajakom, a szalmán egész tömeg sebesült szinylődött. Ugyanez volt a törzsorvos műterme is. Egy nagy konyhaasztalon működött a két neki gyürkőzött segédjével, most éppen egy lábát vágta le. A szegény sebesült nyöszörgött. Elképzelhetni az érzéseimet, mert a hátuk megégett már egész halomra dobálva feküdt a sok véres, roncsolott kar, czomb.

Őt vagy hat katonát itatgatta a sebesülteket. Korsóbeli, pohárból kínálták az italt. Én reám mégis leginkább ez a felgyürt ingujjas seborvos hatott, aki egyre csak vágott. Bésett arcu, nagyorru ember volt, aki egyre a segédeit dorgálta. Majd az volt a baja, hogy a kést, a csipőket, a kutaszokat vagy a vásznot nem adták elég gyorsan kézhez, majd pedig hogy sok időbe telt, amíg a vért a szivacsokkal letörülgették. Pedig elég gyorsan működtek, mert nem telt bele egy negyedóra, már is lemetszették a két czombot.

Künt a szinelőtt nagy szalmáskocsi állott.

És épp egy orosz karabélyost tettek fel az asztalra. Lehetett hat láb magas. A szerencsétlent a nyakán találta a golyó, épp a fületővén lötték meg. A mi orvosunk hát egy kis metszőkést követelt. A szinajtó pedig nyitva volt és így jól láttam azt a másikat sebeszt, aki ekkor került a szin elé. Ez a lovassághoz tartozott. Himlőhelyes, vaskos, kövér emberke volt és ahogy meglátta a czimboráját, megállott a szalmás kocsi mellett.

— Hejh Forel! de vigan, így kiáltott reá.

— No nézd! Hát maga az Duchéne? szólt a miénk, miközben kifelé fordult. Hány sebesült?

— Tizenkét-tizenhatsz ezer.

— Mi a manó! Különb, hogy érzi magát?

— Jól! a koresmába igyekszem.

E szavakra a mi sebesztünk is kilépett a szinből. Majd miután paroláztak, beszédbe elegyedett a kollegájával. A segítőlegények ezalatt lopva kortyintottak egy kis bort. Hanem a hosszú orosz a véres asztalon kétségbeesetten forgatta a szemét.

— No várjon csak Duchéne, megmagyarázom, hogy merre a csapszék . . . Csak arra menjen le ni . . . átellenben azzal a kuttal . . . Látja?

— Hogyne.

— Nohát azon a tájon van a markolányos sátor.

Akkor rendben vagyunk . . . Köszönöm De loholok is már!

És a kövér orvos elsielt, a miénk pedig még utána kiáltotta:

— Duchéne, jó étvágyat!

Ekkor ismét a nagy oroszhoz lépett. Az már nagyon nyughatatlanul várta a műtétet. Bemetszett tehát a muszka sebébe, majd pedig a gyógykatonákra ordított:

— Urak! Urak dologra hát! Hej ti lusták!

A muszka nyöszörgött. Hanem az orvos nem ügyelt reá. És addig kereskedett a kutaszal, míg egy golyót kivett a sebéből. Aztán felrakta a kötést. Elrendelte:

Vihetik felre.

A katonák a muszkat leemelték az asztalról. Másik sebesültet fektettek a helyére.

Az én fekhelyemtől távolabb, az ötödik vagy hatodik szalmáskocson egy vén káplár üldögélt. Bevolt bugyolálva a lába. Mindamellet kacsingatva szólította a czimboráját, akinek a karját épp az imént vágta le az orvos.

— No rekruta, fogadjunk, hogy még csak a karodat sem ismernéd meg e között a sok véres test között.

A szegény rekruta elsápadt, bárha amugy bátor legénykének látszott, hanem a hogy a levagdalt emberi tagokra odatekin-tett, elájult.

Az öreg káplár pedig kacagva mondá: — Hát mégis megismerte . . . Az ott a la, ni! Az a kis kékjegyes . . .

Hanem a vén káplár kacagása nem gerjesztett visszhangot. Csak a sebesültek kiáltottak:

— Szomjuhozom! Italt!

Ha az egyik elkezdte, a másik is mindjárt folytatta. Az én vén katonám pedig, ugylátszik, nagyon a szívébe zárt engem, mert ismét megkínált a poharával.

Folyt. köv.

Ebesi ártézi víz a legjobb legegészesegesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Fő-r a k t á r : Piacz-u. 7. sz.

Uj boros hordók I. rendű készítmény, minden nagyságban megrendelhetők Debreczeni Lajos hentes üzletében Verbőcy utca 8.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használatával. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárában, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Kossuth Lajos

zemplénmegyei szőlőtelepéről még ez idén nem tapasztalt **rendkívül finom zamatos**

csemege szőlő

különbféle fajokban kapható

Geréby Fülöp Utódainál.

Van szerencsénk a n. é. közön séget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi-téli idényre a legújabb

**Szines és fekete selyem
Gyapju női ruhaszövet
Flanell, mosó velez
Téli kendő, sál
Ruhadiszek és belésárakkal**

dusan felszereltük.

A Kunz József és Társa czégtől átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron

árusítjuk ki.

Kiváló tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utódai.

Artézi és szivatyus kutak

furására községek, gyárak, gazdaságok és magányosok részére jutányos feltételek mellett ajánlkozik

Guró Lőrincz

kutfurómester és vállalkozó, ki 15 év lefolyása alatt 200-nál több sikerült furtkutat létesített. Megrendelések címre: **Debreczen, Varga-u. 20** sz. intézendők.

Kiadó

nagy garcon lakás

külön udvarral, fűskamara padlás és pincesz helyiséggel, esetleg 2 lakásnak is beosztható. Értekezhetni **Hajó u. 2. sz. Molnár Albert** tulajdonossal.

Dr. J. G. POPP-féle

ANATHERIN

es és kir. udvari fogorvos **Bécs**, 13/6. Csak akkor valódi, ha a kék címkén francia arany nyomás-b n czégem látható.

szer a szájüreg fertőztelenítésére, valamint a száj és torok nyálkahárya gyuladása ellen. Meggyőződésem, hogy az ön Anatherinje savakat nem tartalmaz mint sok más szájviz. 7.

Dr. FRANTZ H. fogorvos. Ára frt 1.40. frt 1.— 0,50

Kapható Debreczenben **Tóth Béla** és **Mihalovits István** gyógyszerárában, továbbá a legtöbb gyógyszerárában és illatszerek-kereskedésben.

Egyedül a hengeralaku **Anatherin fogorv** a leghatásosabb, legolcsóbb, legártalmatlanabb és sokáig tartó.

Világhírű szilvórium

Bartholovich Antal fia eszéki főzdejéből.
Egyedüli főraktár:

Kontsek Géznál

DEBRECZEN.

Év	lit.	üvegben	frt
1878 évi	1		1.10
1878	1/2		65
1875	1		1.20
1867	1		1.35
1862	1		1.55
1843	1		1.75
1834	1		2.20
Cabinet	1		2.75

1240 v. k. sz.
1901

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bíróságnak Sp. IV. 1166/7. 1900. sz. végzése folytán közhírré tételik, miszerint Bihari István részére Bagi Károly és neje debr. lakosoktól 640kor. tőke, ennek esedékes 5 százalékos kamatai és eddig összesen 215 kor. 46 fl. perköltség erejéig 1900. é. dec. 17 és 1901 jan. 23-án bíróság lefoglalt és 1630 koronára becsült sertések, tehének és egyébektől álló ingóságok 1901. évi okt. 2-án d. e. fél 9 órakor kezdetét veendő és Halápon alperesek lakásán megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1901. szept. hó 6-án.
Sugár Gyula
bir. kiküldött.

Ruhamosó gépek gyára Krauss és Társa Bécs, XVIII. Währingergürtel 53. sz.

A legnagyobb és legrégibb gyár a szakmában Ausztria-Magyarországban, elvállal teljes mosóda berendezéseket és szállítás felelőség mellett a legszolidabb kivitelben.

Gőz mosógépet
elismert legjobb rendszerűt, kézi vagy gőzerőre 28 frtól feljebb 2000 frtig.

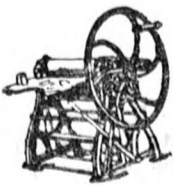
Centrifugal (körforgó) mosógépet, zajtalan, kézi és gőzerőre 140 frtól feljebb.

A legjobb **ruhafacsaró-gépet** minden nagyságban 14 frtól feljebb.

Mangorló gépet legjobb szerkezettel 28 frtól feljebb.

Vasaló gépet 85 frtól feljebb.

Kimerítő árjegyzőket kívánatra ingyen és kérmentve

Pártoljuk a hazai ipart.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy külföldön sok évi tapasztalataim folytán azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy szép Magyar Hazánkban eddig ismeretlen iparágat honosítottam meg, egy óragyárat, amelyet saját számlámra vezetek, következő czég alatt:

Serli Ede utóda Gasparik Antal Első magyar ingaóra gyára.

DEBRECZEN, Piacz-utsza 16. — Alföldi takarékpénztár alatt.
Gyáramban készítek 8 napban, 1 hónapban, 1/2 évben és 1 egész évben felhuzó-, járó-, ütő- és ismétlő ingaórákat, készítek mindennemű **astronómiai regulátorokat, villanyos órákat, 8 napos utazó órákat** és mindennemű fogas kerekű rendszereket.

Egyszersmind felhívom a n. é. közönség figyelmét a gazdagon felszerelt óriási raktáromra, a hol a legfinább **Omega, Pegasas, Longines, Chronométer, Chronograph** és még más fel nem sorolható óra különlegességeket ezüstben és aranyban, ugymint ékszereket olcsóbban, mint bárhol, gyári áron árulom.

Javításokat a legújabb svájci módszer szerint eszközölök majdnem ujjá alakítom. Olcsó árak. Kérem a Magyar Iparpártoló közönséget, jóindulatába és szíves pártfogásába ajánlom gyáramat, óra- és ékszer-raktáramat.

Maradtam hazafias tisztelettel:

Serli Ede utóda Gasparik Antal, Chronométer és műórás.

Első magyar inga óra gyáros.
M. G. V. pálya órás és ékszer kereskedő.

Pártoljuk a hazai ipart.

10 koronaért Genfi arany Plaque remontoir óra

egyedüli galvánilag 14 karátos arannyal erősített diszóra, amelyet mindenki 100 K. becsül. Tényleg azonban felugró fedéllel, veséssel, tartósság és pontos járásra nézve 5 évi kezességgel, csak 10 K. az ára, horgonyművel, repaszírozva, 3 fedéllel 14 K.

Valódi ezüst remontoir 15 köre, 3 nehéz dűsan vésett fedéllel, elismert kitűnő óra, különösen erős 16 K. hölgyeknek 14 K. Nikelőra legjobb készítmény, K. 50 fil. Dívtos kiváló elegáns arany Plaque-láncz urak és hölgyek részére 4 K.

RUNDBACHIN M., Bécs, IX., Berggasse 3.

14 karát. arany gyűrűk 2 K.

hölgyeknek és uraknak, val. ezüsttel erősítve. Mind gyűrű hivat. jelzéssel. Husz. évi tartósságáért kezesség. Gyönyör.

csillogó művészies gyémántokkal és szin. kövekkel 2 K. erősebb 3 K. Nászgyűrűk 2.25 K. (Papírszel. ujmérték kérérik.)

Érdekes újdonság.

Hangverseny-Piston-Accordeon

nagy feltűnést kelt, szolid szerkezete és gyártást valam. olcsó ára miatt, mind. kora ismerés nélkül mindeki eljátszhatja a legszébb tánczenét, indulókat, melódiákat és hangszereket 28 hangja van gyöny. basszus ki szerettel 5 K. Képes arjegyzék ingy. kapható.

Clayton & Shuttleworth

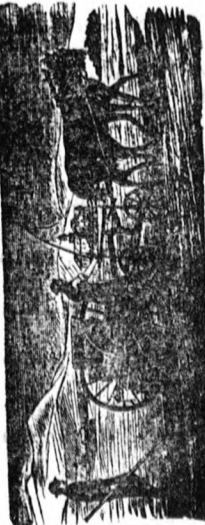
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 68. sz. által a legújanyosabb árak mellett ajánlatnak.

2 1/2 gőz 12. kördig, 2 gőz, 2 kazalozók, konkolyozók, kaszálok, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

Columbia-Drill

legjobb sorvetőgépek, szesztávógók, répvágók, kukoricza-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

3- és 3-vasú elék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzőket kérésre ingyen és kérmentve küldünk.

Lincolni törsgyárunk a világ legnagyobb Locomobil- és cséplőgép-gyára.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.